

2018-YIL 29-DEKABR SHANBA

www.yoshlarovozi.uz E-mail: yoshlarovozi@umail.uz

148 (16305)

O'zbekiston yoshlar ittifoqining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, adabiy-badiiy gazetasi

Сайтгагина ўқиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

Biz ~ kelajak bunyodkorimiz!

YOSHLAR VOZI

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИМИЗНИНГ ШИДДАТИ ОШАВЕРАДИ

Хурматли сенатор ва депутатлар!
Қадри юрдошлар!
Мухтарам меҳмонлар!

2019 йилда мамлакатимизни ривожлантиришнинг энг муҳим устувор вазифалари тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Парламентга Муурожаатномасини баён этишга руҳлат бергайсиз.

Бугун биз шиддат билан ўзгариб бораётган замонда яшамокдамиз. Дунё мўқдсидида манфаатлар кураши, рақобат тобора авж олиб, халқаро вазият кескинлашиб бормоқда.

Биз келгуси йил учун амалий режалар тузар эканмиз, халқаро майдондаги ана шундай мураккаб вазиятни ҳисобга олган ҳолда, таракқийимизнинг устувор йўналишларини аниқ-равшан белгилаб олишимиз зарур.

Азиз дўстлар!

Биз ҳар бир йилга эгузга ният билан ном берамиз ва ўз олдимиизга улкан мақсадларни қўямиз.

Буёқ Имом Бухорий ҳазратларининг “Ал-Жомеъ ас-Саҳих” асарини “Барча эгуз амаллар ниятга боғлиқ, ҳар бир кишини факат ният қилган нараси берилди” деган ҳадиси билан бошланганида албатта жуда чуқур маъно бор.

Биз 2018 йилда “ФАОЛ тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили” деб ном бериб, Давлат дастури доирасида 21 триллион сўм ва 1 миллиард долларга тенг 76 миңга лойиҳани амалга оширганмиз ўтган йили яхши ният билан бошлаган ишларимизнинг натижасини кўрсатиб турибди.

Саноат, қишлоқ хўжалиги, капитал қурилиши, транспорт-коммуникация, сервис ва хизмат кўрсатиш соҳаларида салмоқли ютуқлар қўлга киритилди.

Айниқса, ҳар қанонидан ҳам оғир бўлган бу йилги мавсумда миришқор дехон ва фермерларимиз филокорона меҳнат қилганларини алоҳида таъкидлашни истаримиз.

Аҳоли фаровонлигини ошириш мақсадида жорий йилда иш ҳақи, пенсия, стипендия ва ижтимоий нафақалар миқдори ўтган йилларга нисбатан сезиларли равишда оширилди. Хусусан, педагог ҳодимларининг иш ҳақи сўғити 10 йилда биринчи марта 50 фоизгача кўйилтирилди.

Қуришдан чора-тадбирлар тўғрисида аҳолининг реал умумий даромадлари 2017 йилга нисбатан 12 фоизга ошди.

“Ҳар бир оила — тадбиркор”, “Ешлар — келажатимиз” каби дастурлар доирасида 2 триллион сўмга яқин маблағ ажратилиб, жойларда 2 миң

600 дан ортик бизнес лойиҳалари амалга оширилди.

Бу йилдан бошлаб, солиқларнинг прогноздан ошириб бажарилган қисми ҳисобидан ҳудудларда 5,5 триллион сўм қўшимча маблағ қолдирилди.

Бу, ўтган йилга нисбатан 6 баробар, 2016 йилга нисбатан эса — шунга эътибор беришигизни сўрайман — 32 баробар кўпдир.

Хурматли юрдошлар!

Яқунга етиб бораётган йил барчамиз учун муқаддас Ватан тибоси бўлган қишлоқларимиз, маҳаллаларимизни обод қилиш бўйича улкан ишлар бошланган йил бўлди.

Хусусан, “Обод қишлоқ” ва “Обод маҳалла” дастурлари халқимиз томонидан қатта мамнуният билан қўлтирилди. Жорий йилда бу боралдаги қурилиш ва ободонлаштириш ишларига 3 триллион сўм маблағ йўналтирилди.

Натижада 416 та қишлоқ янгица қиёфага эга бўлди. Ўтаётган йилда ҳаётимизнинг бошқа соҳаларида, жумладан, илм-фан, таълим-тарбия, маданият ва саноат, спорт соҳаларини ривожлантириш йўлида ҳам муҳим қадамлар қўйилди. Айниқса, юртимиз ешлари Индонезияда бўлиб ўтган Осиё ва Парасиёё ўйинларида, Аргентинада ўтказилган ўсмирлар Олимпиадасида юкори ўринларни олгани барчамизни қувонтирди.

Хурматли парламент аъзолари!

Халқаро муносабатларда очик ва амалий, фАОл ташки сибсат олиб борилаётгани тўғрисида ишончли ҳамоқ сифатида мамлакатимизнинг халқаро обрўсини тобора ортик бормоқда.

Барча қўшинларимиз билан дўстона ва ўзаро ишонч руҳидаги муносабатларини янада мустаҳкамлаш бизнинг асосий вазифаларимиздан бирига айланган.

2018 йилда 18 та давлатларда расмий таширлар амалга оширилди ва 22 миллиард долларлик 1 миң 80 та лойиҳа бўйича келишувларга эришилди.

Жаҳон банки, Европа тиклавиш ва таракқий банк, Ислон ва Осиё таракқий банклари, бошқа халқаро молия институтлари билан ҳамкорликдаги инвестициялар ҳажми 8,5 миллиард долларни ташкил этди.

Бугунги кунда юртимизда, чет эл инвестициялари ҳисобидан қўйилган 23 миллиард долларлик 456 та лойиҳа амалга оширилмоқда.

Халқаро ва минтақавий ҳавфсизлик таҳдидлар тобора қучайиб бораётганини ҳисобга олиб, биз янги Мудофаа доктринасини қабул қилдик.

Қуролли Қучлар таркибидидаги барча қўшин турларининг тузилиши ва вазифалари қайта қўйилди.

Армия ва халқ бирлигини таъминлаш мақсадида

барча ҳудудларда ҳарбий-маъмурий секторлар ташкил этилди.

Албатта, йил мобайнида амалга оширган ишларимиз рўйхатини узоқ давом эттириш мумкин. Лекин бундай мисолларни келтириш, қайд этишдан мақсад — қўқракка уриб мактабни эмас. Биз бундан мутлақо йироқмиз. Бизнинг мақсадиимиз — ўтган бир йиллик таракқий йўлимизни ҳолисона ва танқидий баҳолашдан иборат.

Фурсатдан фойдаланиб, ислохотларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб келаятган, барча қийинчилик ва синовларни мардона еғиб, ўзининг филоворона меҳнати билан жожақон Ватанимиз равишга улкан ҳисса қўшаётган олинжаоб халқимизга чин қалбимдан миннатдорлик билдираман.

Мухтарам анжуман иштирокчилари!

Яна санокли қулардан кейин юртимизга янги — 2019 йил кириб келади. Янги йил арасида аънаъимизга кўра 2019 йилга қандай ном бериш тўғрисида бугун сизлар билан маслаҳатлашиб, бир қарорга келсак, айни мудоао бўлади.

Албатта, биз бу ҳақда кўп ўйладик. Жойларда халқ билан мулоқотлар давомидида ва муурожаатларда билдирилган фикрлар, тақлиф-мулоҳазаларини атрофлича қўриб чиқдик.

Жаҳон тажрибаси шунни кўрсатадики, қайси давлат фАОл инвестиция сибсатини юритган бўлса, ўз иқтисодиётининг барқарор ўсишига эришган.

Шу сабабли ҳам инвестиция — бу иқтисодиёт драйвери, ўзбекча айтганда, иқтисодиётнинг юраги, десак, муволаға бўлмайди.

Инвестиция билан бирга турин соҳа ва тармоқларга, ҳудудларга янги технологиялар, илгор тажрибалар, юксак малакали мутахассислар кириб келади, тадбиркорлик жадад ривожланади.

Шу ўринда бир савол туғилади: инвестиция деймиз, ислохотлар деймиз, модернизация, деймиз.

Лекин бу ўзгаришлардан қўзланган асосий мақсад нима ўзи?

Юртимизда яшаётган ҳар қайси инсон миллати, тили ва динидан қатъи назар, эркин, тинч ва бадавлат ум кечирини, бугун ҳаётдан рози бўлиб яшаси — бизнинг бош мақсадиимиздир.

Бу йўналишда олдимидида улкан вазифалар турибди. Мамлакатимиз таракқий ва халқимиз фаровонлиги биринчи навбатда ижтимоий соҳалдаги ислохотларимиз самараси билан чамбарчас боғлиқ.

(Давоми 2-саҳифада)

ва келаси йилга мўлжалланган режалар, Ватанимизнинг ички ва ташқи сибсатидидаги асосий тамойиллар баён этилгани билан барчада қатта қизиқиш уйғотди.

2018 йилда аҳолининг реал даромадлари 2017 йилга нисбатан 12 фоиз ошди. Солиқларнинг прогноздан ошириб бажарилган қисми ҳисобидан ҳудудларда 5,5 триллион сўм қўшимча маблағ қолдирилгани, бу ўтган йилга нисбатан 6 баробар, 2016 йилга нисбатан эса 32 баробар кўп бўлгани қайд этилди.

Одамларнинг ҳаётдан рози бўлиб яшаси учун қулай шароит яратиш давлатимизнинг доимий эътиборида бўлди. “Обод қишлоқ” ва “Обод маҳалла” дастурлари доирасида 416 та қишлоқ янгица қиёфа касб этди. “Ҳар бир оила — тадбиркор”, “Ешлар — келажатимиз” дастурларини изчил таътиқ этишга киришилди.

Муурожаатномада ижтимоий-иқтисодий ҳаётимизнинг бошқа соҳаларида ҳам муҳим қадамлар қўйилгани қайд этилди. Очик иқтисодиёт, соғлом рақобат, ишбилармонлик ва инвестиция муҳитини тўқдан яхшилаш, иқтисодиётда давлат иштирокини қамайтириш, одамларнинг ҳаёт шароитини яхшилаш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгилаб берилди.

Президент Шавкат Мирзиёев тақлифига мувофиқ, жорий йилдаги ишларни мантйий давом эттириш ва юксак босқичга кўтариш мақсадида 2019 йил мамлакатимизда ФАОл инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили деб эълон қилинди.

Бир сўз билан айтганда, кириб келаятган йилнинг бош ҳужжати бўлган Муурожаатномада баён қилинган ҳар бир устувор йўналиш ижроси мамлакатимиз тарихида янги саҳифа очади, халқимизнинг янги, янада юксак марраларни қўлга киритишида пойдевор бўлиб хизмат қилади.

Матназар ЭЛМУРОДОВ, ЎЗА мухбири

MUNOSABAT

МУРОЖААТНОМА: МАМЛАКАТ РИВОЖИДАГИ ИСТИҚБОЛЛИ ВАЗИФАЛАР

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзоларига 2018 йилда амалга оширилган асосий ишлар якуни ва Ўзбекистон Республикасининг 2019 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг устувор йўналишларига бағишланган Муурожаатномасини халқимиз қатта қизиқиш ва ҳаяжон билан қўлтиб олди.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбирлари юрдошларимизнинг бу боралдаги фикр-мулоҳазалари билан қизиқди.

Шухрат ЧўДЛИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси аъзоси:

— Юртимизда қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ соҳасини тақомиллаштириш йўлида кенг қўламли ислохотлар амалга оширилди. Бу инсон манфаати, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга қаратилган одил судлов тизимини яратиш, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари фаолиятини тақомиллаштириш борасидидаги ишларда намоён бўлмоқда.

Президент Шавкат Мирзиёев Олий Мажлисга Муурожаатномасида бу каби масалаларга алоҳида тўхталиб, эришилган натижалар ва келгусидидаги вазифалар ҳақида сўз юритди.

Жумладан, суд ҳокимияти мустақиллигини таъминлаш мақсадида судьяликка номзодларни танлаш ва тайинлаш тизимини янада тақомиллаштириш, ягона суд амалиётини йўлга қўйиш, айрим тоифаларни оғир жазопларнинг Олий суд судьялари томонидан қўриладиган ягона суд амалиётини шакллантириш лозимлигини таъкидлади.

Азиз АБДУҲАКИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари:

— Президентимизнинг Олий Мажлисга Муурожаатномаси 2019 йилда ҳаётнинг барча жаҳаларини ислох қилишга қаратилган фаолиятимиз йўналишларини белгилаб бергани билан аҳамиятли бўлди. Унда соҳалар кесимида бажарилгани керак бўлган устувор вазифаларнинг аниқ кўрсаткичлари акс этган.

Бугун мамлакатимизда фАОл инвестиция сибсати юритилмоқда. Аммо бу ижтимоий соҳанинг иккинчи даражага тушишини англамайди. Муурожаатномада мамлакатимизда иқтисодий юксалишни таъминлаш орқали ижтимоий соҳани таракқий эттириш устувор вазифа бўлиб қолгани алоҳида қайд этилди.

(Давоми 4-саҳифада)

“YOSHLAR — KELAJAGIMIZ” DAVLAT DASTURI — AMALDA

“YOSHLAR MEHNAT GUZARI” Пахтакорда иш бошлади

Жиззах вилоятининг Пахтакор туманида Янги йил арасида қуриб битказилган “Yoshlar mehnat guzari” ҳудуд ешларига чинакам байрам совғаси бўлди.

Шу муносабат билан ташкил этилган тадбирда “Yoshlar — kelajagimiz” Давлат дастури доирасида амалга оширилаётган ишлар аҳамияти ҳақида сўз юритилди.

Тадбиркор Жамшид Самаров раҳбарлик қилаётган “VIOLLA” масъулияти чекланган жамияти тижорат банкнинг 400 миллион сўмлик кредити қўмағида “Yoshlar mehnat guzari”ни қисқа мудоатда қуриб битказди. Ишшоотда барча қулайликлар яратилган. 8 та хизмат кўрсатиш тадбиркорлик субъекти фаолияти йўлга қўйилиб, 40 та янги иш ўрни яратилди.

Гузарда бичиш-тиқич цехи, ўзгал-

лик салони, олий таълим муассасаларига тайёрлов ўқув маркази, минн-маркет каби ешлар учун зарур савдо, маданий-маърифий, машиий хизматлар кўрсатилади.

— Ешлар иттифоқи қўмағида тиқувчилик цехи очилш учун 165 миллион сўмлик банк кредити олдим, — дейди тадбиркор Диррабо Сайфуллаева. — “Yoshlar mehnat guzari”дан жой берилиши менга қўшимча қулайлик яратади. Замонавий тиқув машиналари ўрнатилган устaxonамизда 15 нафар хотин-қиз ишли бўлди. Келаси йили махсулот ишлаб чиқариш ҳажминини янада кенгайтиришни мақсад қилганмиз.

Туманда 2018 йилда “Yoshlar — kelajagimiz” Давлат дастури доирасида тадбиркорликни ривожлантириш

учун 1 миллиард 265 миллион сўм кредит маблағ ажратилган. Шунинг ҳисобидан 18 ешдан 30 ешгача бўлган 12 нафар еш тадбиркор хозиргача 77 та иш ўрни яратди.

Дастурга мувофиқ, туманда 2019 йилда яна иккита “Yoshlar mehnat guzari”

барпо этиш режалаштирилган. Айни пайтда ушбу янги гузарларнинг жойи, уларга сарфланган маблағ аниқ, қурувчилар билан келишиб қўйилган.

Тошқул БЕКНАЗАРОВ,
ЎЗА мухбири

“YOSH TADBIRKORLAR” KOVORKING MARKAZI

Навоийда биринчиси фойдаланишга топширилди

Шу муносабат билан ташкил этилган маросимда вилоят ҳокими Қобилжон Турсунов иштирок этиб, ешлар ўзининг инновацион ғоя ва бизнес-режалари билан тадбиркорликнинг очилмаган қирраларини ривожлантириб, ушбу соҳада юксак марраларни забт этишига ишонч билдирди. Шунингдек, марказ ешларнинг стартап ва лойиҳаларини амалга оширишга қўмақлашини, ҳуқуқий маслаҳат бериш, бухгалтерия ва бошқа хизматлар кўрсатиш, турли ўқув-семинар ва тадбирларини ташкил этишда қулай имконият

яратишини қайд этди.

Тадбиркор Суннатилло Исроилов томонидан қуришган ишшоот тўрт қаватдан иборат бўлиб, унинг қурилишига 2 миллиард 200 миллион сўм маблағ сарфланди. Келгусида бу ерда коворкинг маркази билан биргаликда фитнес-клуб ва чет эл инвесторлари учун барча қулайликларга эга замонавий офислар ташкил этиш кўзда тутилган. Марказ тўлиқ ишга тушса, 20 нафар ийит-қиз иш билан таъминланади.

Дилноза АБДУҲАМИДОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

(Бошланчи 1-саҳифа)

Ёшларимизга муносиб таълим бериш, уларнинг илм-фанига бўлган иштиқоқларини рўйбўга чиқаришимиз керак. Шу мақсадда мактабга таълим тизимини ривожлантиришимиз, ўрта ва олий ўқув юрталарининг моддий-техник базасини, илмий ва ўқув жараёнлари сифатини тубдан яхшилашимиз керак.

Халқимиз саломатлигини мустақкамлаш, соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, биз учун ҳаётини муқим масалалар. Тақдор айтаман, тинчлик ва соғлиқни таъминласак, қолган ҳамма нарсага эришамиз. Ногиронлиги бўлган шахслар, боқувчисини йўқотганлар, ёлғиз кексалар, умуман, кўмакка муҳтож катталарни қўллаб-қувватлаш, албатта, устувор вазифамиз бўлиб қолди.

Келгуси йилда тadbirkorлик, бизнес учун янада қўлай муҳит яратиш, янги иш ўринларини ташкил этиш, аҳоли даромадларини кўпайтириш, пенсия таъминотини яхшилаш бўйича ҳам кўп ишлар қилишимиз лозим.

Шуларнинг барчасини ҳисобга олиб, 2018 йилда бошланган ишларимизнинг манфиди давом эттириш ва юқоқ босқичга кўтариш мақсадда, мен кириб келётган янги — 2019 йилга “Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили”, деб ном беришни таклиф этаман.

Айиз дўстлар!
Йилга бўйлаб ном берганимиз барчамизга жуда катта вазифалар ва масъулият юклайди. Инвестицияларни қандай қилиб қўлайтиришимиз, ижтимоий муаммоларни қандай ҳам қўлайлик, деган саволлар олдимизда қўйилган бўлиб турибди.

“Ойлан жажон” орқали бизни кузатиб турган халқимиз аниқ шу саволларга биздан жавоб кутишга тўла ҳақли.

Бу вазифаларни ҳал қилишга бутундан бошлаб киришмасак, бор куч ва имкониятларимизни шу йўлда сафарбар этмасак, қўзғалган мақсадга, маррага эришиш қийин бўлади.

Хар бир раҳбар — у вазир ёки марказий идора бошлиғи бўладими, депутат ёки сенатор бўладими, компания ёки хўжалик бirlashmasи раиси, вилоят ёки туман ҳокими бўладими — барча-барчамиз бу ишни энг биринчи вазифамиз, деб билишимиз зарур.

Биз фақат инвестицияларни фаол жалб қилиш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш ҳисобидан иқтисодиётимизни жадал ривожлантиришга эришамиз. Иқтисодиётдаги иқтисодий натижалар эса ижтимоий соҳада тўқнаб қолган муаммоларнинг тизимли ҳал этиш имконини яратди.

Бунинг ҳаммамиз чуқур тушуниб олишимиз ва ишамизни шу асосда ташкил этишимиз шарт.

Қадрли юртдошлар!
Иқтисодиёт соҳасида олдимизда турган вазифалар ҳақида гапирганда, аввало, кенг қамровли иқтисодий ислохотлар негизда қўйилган мақсадлар муважасам эканини кайид эътиборимиз.

— очик иқтисодиёт, соғлом рақобат, ишбилармонлик ва инвестиция муҳитини тубдан яхшилаш учун зарур шароитларни яратиш;

— иқтисодиётда давлат иштирокини камайтириш, хусусий секторни жадал ривожлантириш орқали янги иш ўринларини қўпайтириш;

— иқтисодиётни модернизация ва диверсификация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш орқали юқори иқтисодий ўсишни таъминлаш;

— “яширин” иқтисодиётга қарши курашиш, унинг ҳажмини кескин қисқартириш; — валютни эркинлаштириш сибсатини ички давом эттириш, барқарор монетар сибсатини амалга ошириш;

— иқтисодиётни ривожлантиришга доир стратегик вазифаларни рўйбўга чиқаришга қодир мақсатли кадрларни тайёрлаш.

Бу мақсадларга эришиш учун қўйилган устувор вазифаларни амалга ошириш талаб этилади.

Биринчидан, биз макроекономикий барқарорликни ва юқори иқтисодий ўсish суръатларини таъминлашимиз шарт.

Аввало, инфляциянинг жиловлашмасдан туриб, макроекономикий барқарорликка эришиш мумкин эмас.

сидан таклиф қилишни топтирилади. Келгуси йил учун Давлат бюджетди дефицити 4,5 триллион сўм атрофида бўлиши ва ялпи ички махсулотга нисбатан 1,1 фоиз бўлиши режалаштирилмоқда.

Вазирлар Маҳкамаси ва Ҳисоб палатаси ҳозирдан бошлаб қўшимча имконият ва манбалар ҳисобидан бюджет даромадларини кўпайтириш, шу орқали қўйилган дефицитни камайтириш юзасидан аниқ чоралар кўрсин.

Шунингдек, бир ой мuddатда ташки бозордаги ўзгаришларнинг иқтисодиётимизга салбий таъсирини камайтириш бўйича “Йул харитаси”ни ишлаб чиқиш лозим.

Иқтисодиётнинг барча соҳаларини рақамли технологиялар асосида янгилашни назарда тутадиган Рақамли иқтисодиёт миллий концепциясини ишлаб чиқишимиз керак. Шу асосда “Рақамли Ўзбекистон — 2030” дастурини ҳаётга татбиқ этишимиз зарур.

Рақамли иқтисодиёт ялпи ички махсулотини қамда 30 фоизга ўстириш, коррупция кескин камайтириш имконини беради. Нуфузли халқаро ташкилотлар ўтказган таҳлиллар ҳам бундан тасдиқламоқда.

Шунинг учун Ҳукуматга икки ой мuddатда рақамли иқтисодиётга ўтиш бўйича “Йул харитаси”ни ишлаб чиқиш топтирилади. Бу борада ажбдор хавфсизлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Иккинчидан, иқтисодиётимиз ривожини муҳим шарт бўлган фаол инвестиция сибсатини ички давом эттиришимиз.

2019 йилда барча манбалар ҳисобидан қарийб 138 триллион сўмлик ёки 2018 йилга нисбатан 16 фоиз кўп инвестицияларни ўзлаштириш мўлжалланмоқда.

Бу борада тўғридан-тўғри хоржий инвестициялар миқдори жорий йилга нисбатан қарийб 1,5 баробар оширилиб, 4,2 миллиард долларга етказилди. Натияжада 142 та замонавий корхона ишга туширилди.

Бугунги кунда Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислохотлар ва уларнинг натижаси жаҳондаги етакчи халқаро рейтинг агентликлари томонидан эътироф этилаётганлиги алоҳида таъкидлаш лозим.

Масалан, дундаги нуфузли “Fitch Ratings” ва “Standard & Poor’s” рейтинг агентликлари биринчи марта мамлакатимизнинг халқаро суверен кредит рейтингини белгиллади.

Ана шу рейтинг баҳолари “Барқарор” прогнозига эга бўлиб, бу яқин 12-18 ой давомида ушбу кўрсаткичнинг пайсаяни эҳтимоли камлигини белгилади.

Ўзбекистон эришаётган бундай рейтинг баҳолари қўпгина ривожланаётган давлатларга нисбатан юқори эканини кайид этиш лозим.

Ушбу рейтинг агентликлари Ўзбекистонда валюта, савдо ва нарх сибсати эркинлашгани, давлат бошқарувидаги институционал ўзгаришлар, мамлакат олтин-валюта ва бюджет захираси етарли экани, давлат қарзининг қамлиги сингари омидаларга алоҳида эътибор қаратмоқда.

Келгуси йилнинг биринчи чорагида юртимиз тарихида илк марта Ўзбекистоннинг суверен давлат облигацияларини халқаро молия бозорларига чиқарамиз.

Бу борада биз “J.P.Morgan”, “Citibank”, “Deutsche Bank” каби етакчи халқаро инвестиция банклари билан ҳамкорлик олиб бормоқдамиз.

Хоржий инвестицияларни кенг жалб қилиш учун мамлакатимизнинг инвестиция салохиятини тўла намойиш этиш чораларини кўришимиз керак.

Биз иқтисодиётимизга сармов киритишга интиладиган инвесторлар учун худудлар ва тармоқлар бўйича инвестиция лойиҳаларини пухта шакллантира олак, бу мақсадда ижобий натижага эришиш мумкин.

Бу борада эркин иқтисодий зоналар ва қичқ саноат зоналарида бизнес субъектларини жойлаштириш, уларга имтиёз ва преференциялар беришни ташкил этиш ва ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш лозим.

Биринчи навбатда, экспортга махсулот чиқараётган, инновацион ва юқори технология ишлаб чиқаришни йўлга қўйган тadbirkorларга ва чет эллик инвесторларга шундай имконият яратиш керак.

Шу мақсадда Вазирлар Маҳкамаси бир ой мuddатда аниқ комплекс чора-таdbirkorлар ишлаб чиқиш, жумладан, мамлакатимизнинг Глобал рақобатбардошлик рейтингига киришни бўйича тегишли ишларни амалга ошириш топтирилади.

Учинчидан, банк ва молия тизимида ислохотларни жадал давом эттириш, соҳага замонавий бозор механизмларини кенг жорий этиш зарур.

Бугунги кунда банк тизимидаги энг асосий муаммо — улар капиталнинг асосий қисми, яъни, 83 фоиз давлатга тегишли эканидир. Бу, ўз навбатида, банк секторига соғлом рақобатга тўсиқ бўлиб, хизмат кўрсатиш сифатига салбий таъсир қилмоқда.

Ҳукумат ва Марказий банк халқаро молия институтлари кўмагида банк-молия тизимини ривожлантириш бўйича узок мuddатли стратегия ишлаб чиқиш лозим.

Бунда банк тизимига хусусий ва хоржий капитал жалб қилишни ҳисобидан биз давлат банклари улушини босқич-ма-босқич камайтириб бормиз. Бу эса соҳада рақобат муҳитини яхшилашга, тижорат банклари фаолиятини, кредитлаш сифати ва маданиятини хар томонлама оширишга хизмат қилади.

Шунингдек, молия бозорлари, жумладан, фонд бозорини ривожлантириш ҳам янги иқтисодий шароитда асосий мақсадларимиздан бири бўлиши керак.

Янги молиявий инструментларни жорий этиш ва облигациялар чиқариш орқали, банк хизматлари кўламини янада кенгайтириш, янги ажбдор технологиялар асосида банк тизимини ривожлантириш зарур.

Ҳукумат ва Марказий банк халқаро молия институтлари кўмагида банк-молия тизимини ривожлантириш бўйича узок мuddатли стратегия ишлаб чиқиш лозим.

Бундан ташқари, ўзимизда ишлаб чиқарилган ва импорт қилинаётган юқори дивидли махсулотлар маркировкасини жорий этиш бўйича жадал иш олиб бориш талаб этилади.

Янги таҳрирдати Солиқ кодексига мамлакат тараққиётининг таъини бўлган инсофди, ҳалол солиқ тўловчиларни рағбатлантириш, яширин фаолият юртакданларни эса жазолаш қўйишга тўғриси шарт.

Маълумки, солиқ ставкаларни пайсаятиришни ёки айрим солиқлар бекор қилиниши билан бюджетга тушадиган маблағ албатта қамалди.

Бунинг самарали солиқ маъмуриятчилиги орқали баргараф этиш ва бюджет барқарорлигини таъминлаш мумкин. Айнан шунга эришиш биринчи галдаги вазифамиздир.

Солиқ маъмуриятчилиги шундай бўлиши керакки, қўйилган қиймат солиғи кенг жорий қилинса ҳам бу ҳолда истеъмол товарларининг нархи ўсишига олиб келмаслиги шарт ва зарур.

Молия вазири ва Давлат солиқ қўмитаси раиси солиқ маъмуриятчилиги самардорлиги ҳамда бюджет ва истеъмол махсулотлар нарҳининг барқарорлигини таъминлашга шахсан масъул этиб белгиланди.

Солиқ юқини камайтириш ҳисобига баргараф бир ҳил адолатли солиқ режимини жорий этиш, солиқ имтиёзларини босқич-ма-босқич бекор қилиш лозим.

Зеро, беришган имтиёз рақобат муҳитига салбий таъсир кўрсатаётганини тadbirkorларнинг ўзлари ҳам эътироф этмоқдалар.

Вазирлар Маҳкамасига икки ой мuddатда ана шу масала бўйича “Йул харитаси” ишлаб чиқиш вазифаси топтирилади.

Бешинчидан, тadbirkorлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш бўйича ишлар жадал давом эттирилади.

Буёқ алоҳида Наҳмиддин Қубро ҳазратлари “Муваффақиятнинг — саяҳ-ҳаракатда, муваффақиятсизлик эса — доклайим ва дангасалиқда кўрдим”, деб бежиз айтмаганлар.

Ҳақиқатан ҳам, биз фақат фаол тadbirkorлик, тинимсиз меҳнат ва интилиш орқали тараққиётга, фаровон ҳаётга эриша оламиз.

Ҳақон банкнинг бизнес юритиш соҳасидagi рейтингини мамлакатимиз журилиш бўйича 134-ўрини эгаллаган.

Бу эса соҳада қўллаб муаммолар борлигини даволат беради.

Мисол учун, қурилиш соҳасида руҳсат беришга оид 17 та тартиб мавжуд бўлиб, уларни олиш учун ўртача 246 кун сарфланади. Бу адолатсизлик эмасми?

Вазирлар Маҳкамаси зудлик билан ушбу соҳага доир норма ва қондаларни тақомиллаштириш чораларини кўриб чиқиши керак.

Олтинчидан, иқтисодиётнинг бошқарилган давлат аралашувини кескин камайтириш лозим.

Бугунги кунда мамлакатимизда 603 та акциядорлик жамияти фаолият юртакдан бўлиб, уларнинг 486 тасида давлат улуши 52 триллион сўмини ташкил этмоқда.

Ёқили-энергетика, нефть-газ, қиммат, транспорт ва банк соҳаларида давлат иштироки юқори даражада сақланиб қолганлиги уларни бозор механизмлари асосида ривожлантириш, инвестициялар жалб этишга тўсиқлик қилмоқда.

Айрим вазирликлар ўзи назорат қиладиган соҳадagi корхоналарда ташисч экани эркин ва соғлом рақобатга йўл берадиган, буним бутун очик айтиш керак. Бундай тизимни энди ўзгартирмасак, ушбу тармоқларда ҳам ва умуман, иқтисодиётда барқарор ривожланишга эришиб бўламиз.

Давлат аралашувини тартибсиз бошқарилаётгани ҳам самардорликка салбий таъсир кўрсатамоқда. Масалан, ҳозирги вақтда 972 та давлат корхонаси активларининг атиги 21 фоиз Давлат рақобат қўмитаси томонидан, қолган 79 фоиз вазирлик ва идоралар ҳамда хўжалик бирлашмалари томонидан бошқаришмоқда.

Бундай ёндашу сўнгги 27 йил давомида давлат корхоналарини қандай ахлоқга олиб келгани ҳеч кимга сир эмас. Аявсизлик саноати каби бутун бир соҳа йўқ бўлиб кетди.

Мавжуд тизимни тартибга солиш мақсадида Давлат активларини бошқариш маркази фаолиятини тубдан тақомиллаштириш, уни мустақил агентлик этиб қайта ташкил қилиш лозим.

Бу Агентлик давлат мүддики бошқариш, давлат корхоналарини ислох қилиш, акция ва облигациялар чиқариш йўли билан уларни молиявий соғломлаштириш, хусусийлаштириш жараёнларига бош-қош бўлади.

Вазирлар Маҳкамасига бир ой мuddатда маъзур таклифини амалга жорий этиш вазифаси топтирилади.

Еттинчидан, биз эркин бозор тамойилларини ўрнатмоқчи эканмиз, иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини ислох қилиш ва ривожлантириш орқали соғлом рақобат муҳитини яратишимиз шарт.

Бу борада биринчи кадам сифатида “Ўзбекистон” ва “Ўзбекистон хаво йўллари” тизимини тубдан ислох қилиш ҳақида қарор қабул қилдик.

“Ўзбекистон хаво йўллари” миллий авиакомпанияси қайта ташкил этилиб, парвозларни амалга ошириш, аэропортларни бошқариш ва аэронавигация хизматлари бир-бирдан ажратилди.

Келгуси йилда бошқа стратегик тармоқларни ҳам, жумладан, “Ўзбекнефтгаз”, “Ўзкимсанот” жамиятлари, Навоий кон-металлургия комбинатини босқич-ма-босқич ислох қилишни давом эттирамиз.

Махсулот ишлаб чиқариш ҳажми ва унинг нарҳини белгилаш амалиётини бутунлай қайта кўриб чиқиш, бозор тамойилларини жорий этиш зарур.

Вазирлар Маҳкамасига ушбу масалалар юзасидан икки ой мuddатда Ҳукумат дастурлари ва “Йул хариталари”ни ишлаб чиқиш топтирилади.

Саккизинчидан, иқтисодиётимизни жаҳон бозорига интеграция қилиш ва экспортни қўллаб-қувватлаш устувор вазифадир.

Келгуси йил экспорт ҳажминини 30 фоизга ошириб, 18 миллиард долларга етказишни мақсад қилиб қўймоқдамиз.

Биз экспортга йўналтирилган рақобатсизлик ўтишимиз, ички бозорда рақобат муҳитини шакллантиришимиз зарур.

Шунингдек, транспорт-логистика тизимини тақомиллаштириш ҳам энг долзарб масалалар. Чунки денгизга чиқиш имкониятини чеklangани учун махсулотни экспорт қилишда қўллаб қийинчиликлар пайдо бўлмоқда.

Шу бонс, “Ўзбекистон Эйрвейс” ва “Ўзбекистон темир йўллари” компаниялари товарларимизни экспорт қилиш бўйича замонавий логистика йўналишларини яраттилар зарур.

Вазирлар Маҳкамаси экспорт юқорини қўшни давлатлардан темир йўл орқали имтиёзли наҳрларда ўтказиш бўйича музокаралар олиб бориши керак. Шу билан бирга, Жаҳон банкнинг “Логистика самардорлиги индекси”даги мамлакатимиз ўрнини юқори позицияга кўтариш чораларини кўриш лозим.

Келгуси йилда божхона тadbirkorлигини кескин соддалаштириш, божхона назорати пунктлари ҳамда юқорини расмийлаштириш постларини тубдан ислох қилиш зарур.

Ортимизнинг барча худудларида замонавий талабларга жавоб берадиган, “ягона дарча” тамойили асосида фаолият кўрсатадиган божхона комплексларини барпо этиш керак.

Вазирлар Маҳкамасига бир ой мuddатда юқорида кайд этилган масалалар бўйича “Йул харитаси”ни ишлаб чиқиш вазифаси топтирилади.

Тўққизинчидан, худудларни комплекс ривожлантириш тadbirkorлигини изчил давом эттириш лозим.

Иқтисодиётдаги тизимли ўзгаришлар натижасида ялпи ички махсулот таркибидан саноатнинг улуши жорий йилда 35 фоиздан 37 фоизга ортиши кутилмоқда. Бирок айрим шаҳар ва туманларда бу ўта муҳим масалада етарлича эътибор берилмапти.

Оқибатда, республиканинг 27 та умуман саноатнинг улуши вилоят кўрсаткичининг 1 фоизига ҳам етмайди. Шу сабабли, хар бир туман ва шаҳар саноатини ривожлантириш бўйича ўрта ва узок мuddатли дастурлар ишлаб чиқиш керак. Бу масалани, аввало, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар раҳбарлари алоҳида назоратга олиши керак.

Йилда “Обод қишлоқ” ва “Обод маҳалла” дастурлари ижроси учун 4 триллион сўмдан зиёд маблағ ажратилиш кутилмоқда.

Бугунги кунда мамлакатимизнинг урбанизация даражаси 35,5 фоизни ташкил этиди ва ҳозирдан бошлаб зарур чоралар кўрилмаса, ушбу кўрсаткич яқин келажакда пайсаяни мумкин.

Бощ вазир А.Арипов мамлакатимиз аҳолисининг урбанизация даражасини 2030 йилга қадар 60 фоизга етказиш бўйича Давлат дастури ишлаб чиқиш учун шахсан масъул этиб белгиланди.

Бу борада фақат пойтахт ва вилоят марказлари бўлган шаҳарларни эмас, аввало, худудларда жойлашган шаҳар ва посёлкаларнинг комплекс ривожлантириш эътибори марказида туриши керак.

Қишлоқ жойларда намунавий уй-жойлар қуриш дастурларидан босқич-ма-босқич шаҳар ва посёлкаларда кўп қаватли уйлар қуришга ўтишимиз лозим. Муҳандислик коммуникация инфратузилмаси ҳам уй-жойларни қуриш шароитлари билан узам бўлиш лозим.

Бу ишларга Иқтисодий вазирлиги бошқоч бўлиши лозим.

Шу билан бирга, ушбу вазифаларни амалга ошириш учун махсул жамғарма тузилади. Бинолар ва ишшоотлар жойлашган ер участкаларини хусусийлаштиришдан тушган маблағлар ана шу жамғармада тузилади.

Бу бу янги тизим орқали худудларимиз кифиясини янада обод қилишга ва аҳоли фаровонлигини оширишга эришамиз.

Учинчидан, қишлоқ хўжалиги соҳасини бошқариш тизимини ислох қилиш, ер ва сув ресурсларини оқилона фойдаланиш борадаги янги технологияларни жорий этиш, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш энг муҳим вазифамиздир.

Кейинги йилда кластер усулида пахта етиштиришни қамда 52 фоизга етказиш учун 48 та пахта-тўқимачилик кластерини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилиди.

Шу билан бирга, галла ва мена-сабзавот кластерлари фаолиятини хар томонлама ривожлантириш керак. Бу соҳа биз учун нисбатан янги эканини инобатга олиб, уни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, жумладан, кредит тизимини соддалаштириш, харажатларини субсидиялаш, ер ажратилиш билан боғлиқ тартибларни қайта кўриб чиқиш талаб этилади.

Уруқчиликда асл навларни яратиш мақсадида тажриба-селекция ишларини тубдан жонлантириш лозим.

Бунинг учун уруқчилик ва селекция билан шугулланадиган институтларнинг моддий-техник базасини яхшилаш, давлат-хусусий шериклик асосида уруқчилик кластерларини ташкил қилиш талаб этилади.

Қишлоқ хўжалиги эканлари ва чорвачилик бўйича янги тармоқларни ривожлантиришимиз зарур.

Бугунги кунда фермер хўжалиқларининг йиллик чорва озуқасига бўлган эҳтиёж-

нинг фақат 35 фоизи маҳаллий имкониятлар ҳисобидан қопланмоқда.

Шу сабабли янги ерларни ўзлаштириш орқали экни майдонларини кенгайтириш эвазига чорвини озуқа базасини мустақкамлаш, шунингдек, балқичлик, паррандачиликни ривожлантириш ҳисобидан озиқ-овқат махсулотларни ҳажминини кескин кўпайтиришимиз керак.

Яна бир муҳим вазифа — сувни тежайлган суторши технологияларини кенг қўллашдан иборат.

Вазирлар Маҳкамасига икки ой мuddатда бу масала бўйича “Йул харитаси”ни ишлаб чиқиш топтирилади.

Қишлоқ хўжалиги мақсадларида ер бериш тизимини тубдан қайта кўриб чиқиш керак.

Ердан самарали фойдаланиб, мўл ҳосил олаётган кўп тармоқли фермер хўжалиқларига ўз фаолиятини кенгайтириши учун қўшимча ер майдонларини ажратиш лозим.

Агар соҳада энг катта муаммо — фермерларнинг қишлоқ хўжалиги соҳасида етарли билимга эга эмаслигиндир.

Тўғри, уларда куч-ғайрат, ташаббус, ерга меҳр бор, қўйинлигинини кўзи ёниб турибди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

(Бошланғич 1-, 2-саҳифаларда)

Марказий банк, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри раҳбарларига 2019 йилда турмуш шaroити оғир бўлган 1 минг 600 нафар хотин-қизларнинг имтиёзли кредитлар асосида арзон уй-жойлар билан таъминлаш вазифаси тоширилади.

Мамлакатимиз аҳолисининг қарийб ярмини ташкил этадиган ёшлар билан ишлаш масаласи, бундан буюн ҳам энг асосий вазифаларимиздан бири бўлиб қолади. Ёшларнинг бандлигини таъминлаш мақсадида "Ёшлар — келажакимиз" жағмараси фаолиятини янада кенгайтириш зарур.

2019 йилда жағмарма учун 2 триллион сўмдан зиёд маблағ ажратилиши ва шу орқали 50 мингдан ортиқ янги иш ўрни яратилиши мумкин.

Фарзандларимизнинг турли радалар ва зарарли гоғлар таъсирига тушиб қолишига йўл қўймайлик — асосий вазифамиздир. Бу борадаги ишларни янгича ёндашувлар билан давом эттиришимиз керак.

Жумладан, давлат-хусусий шериклик асосида янги маданият ва истироҳат bogларини ташкил этиш, уларни замонавий ёшлар масканларига айлантириш чораларини кўриш зарур. Ушбу bogлар таркибидан биринчи навбатда спорт майдончалари, амфитеатр ва кичик сахналар, кутубхона, "Китоб кафелари" бўлиши лозим.

Бугунги кунда ёшларимизнинг билим ва маълумот олишининг асосий манбаи Интернет экани ҳеч кимга сир эмас.

Шу сабабли тадбиркорларнинг қўллаб-қувватлаш ҳолда, жамоат жойларида бепул "вай-фай" худудларини ташкил этиш чораларини кўришимиз керак.

Вазирлар Маҳкамасига бир ой мuddатда ушбу масалалар бўйича дastур ишлаб чиқиш юклатилади.

Олтинчида, аҳоли турмуш шaroитини яхшилаш, уни муносиб турар жой билан таъминлаш, халқимиз фаровонлигини ошириш доимо эътиборимиз марказида бўлади.

Келгуси йилда ҳам арзон уй-жойлар куриш дastурини изчил давом эттирилади.

Намунавий уйлارнинг лойиҳаларини тақомиллаштириш, энергияни тежайибган технологияларни қўллаш, замонавий ва арзон қурилиш материалларидан фойдаланишга алоҳида аҳамият бериш керак.

Айни пайтда юртимиздаги 34 мингдан ортиқ кўп қаватли уйлارнинг аниқ қоплатини яна бир бор ўрганиш, бу масала бўйича амалий чоралар кўриш зарур.

Хукумат ўч ой мuddатда кўп қаватли уй-жой фондини туҳта хатловдан ўтказишни таъминлашни керак.

Дунёдаги йирик мегаполисларнинг бу борадаги тажрибасини ўрганган ҳолда, реновация дastурини, яъни, эскириб қолган кўп қаватли уйлар ўрнида энг замонавий шaroитга эга бўлган янги уйлар куриш дastурини ишлаб чиқиш лозим.

Маълумки, коммунал хўжалик соҳаси узок йиллардан буюн қўллаб эътирозларга сабаб бўлмоқда.

Шунинг учун 2019 йилдан бошлаб тармоқда давлат-хусусий шериклик бўйича инвесторлар билан ҳамкорликда ишлашни бошлашимиз.

Уй-жой мулкдорлари ширкатларида мамыурли харажатларни камайтириш учун профессионал бошқарув компаниялари фаолиятини қўллаб-қувватлаш керак.

Келгуси йилда аҳолини марказлашган тармоқлар орқали тоза ичимлик суви билан таъминлаш даражасини ҳозирги 65 фоиздан 75 фоизга етказишимиз лозим.

Вазирлар Маҳкамаси икки ой мuddатда ичимлик суви таъминоти ва канализация тизимини ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар ишлаб чиқиш зарур.

Эттинчида, жамиятда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, jisмоний тарбия ва спортни янада оmmаллаштириш яна бир долзарб вазифадир.

Спортни жадал ривожлантириш, халқаро мусобақаларга юксак натижаларга эришган спортчиларни рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлашга бундан буюн ҳам катта аҳамият берамиз.

Еш авлодимиз ўртасида спортни оmmаллаштириш мақсадида энг чеқма туманларда ҳам бошлар ва ўсмирлар спорт мактабларини ташкил этишимиз.

2020 йилда Токиода ўтказиладиган ёзги Олимпиядага туҳта тайёргарлигини ҳозирдан бошлашимиз лозим.

Яна бир муҳим масала — мамлакатимизда киши спорт турлари бўйича халқаро талаблар даражасида спортчилар тайёрлаш самарали тизимини яратиш керак.

Пойтахтимизда барпо этилаётган "Хумо" муз спорти саройи, шунингдек, яқинда Тошкент вилоятининг Амриодей дам олиш масканида ишга тушириладиган замонавий мажмуа ҳам айни шу максалдарга хизмат қилади.

Афсуски, ҳозирга қадар юртимизда Олимпия ёки Осиё ўйинлари каби нуфузли спорт мусобақалари ўтказилмаган.

Шу боис яқин ияат билан келгусида қиши Осиё ўйинларидан бирига медалини келтириш бўйича истиқболли режа ишлаб чиқишни бошлашимиз керак.

Вазирлар Маҳкамасига ўч ой мuddатда бу масала бўйича тегишли дastур лойиҳасини тайёрлаш топширилади.

Саккинчида, туризмни ривожлантириш, соҳага инвестициялар жалб этиш, қадрлар салоҳиятини ошириш бўйича комплекс чоралар кўришимиз лозим.

Бизда туризм қўпича қадимий шаҳарларимиз, тарихий-маданий ёдгорликлар доирасида чекланиб қолмоқда.

Ваҳодликни, мамлакатимизнинг бетакрор табиати, миллий қўриқхоналар, тоғли худудларда туризмни ривожлантириш учун катта салоҳият мавжуд.

Айниқса, тиббиёт туризми, зиёрат туризми ва экуотуризмни ривожлантириш нафақат иқтисодий, балки ижтимоий соҳа-

лар ривожига ҳам катта туртки беради.

Вазирлар Маҳкамаси бир ой мuddатда 2019-2025 йилларда Туризмни ривожлантириш миллий концепциясини ишлаб чиқишни ва ижросини таъминлаш зарур.

Шу асосда 2025 йилда юртимизга таширф буюрадиган хоржий сайёҳлар сонини 7 миллион нафарга, туризм экспортини келадиган йиллик даромадини эса 2 триллион долларга етказиш лозим.

Тўққизинчида, олдимиизга қўйган улкан вазифаларни амалга оширишда биз учун куч-қудрат манбаи бўладиган миллий гоини ривожлантиришимиз зарур.

Хусусан, миллий ўзини-ўзини англаш, Ватанимизнинг қадимий ва бой тарихини ўрганиш, бу борада илмий-тадқиқот ишларини қулайтириш, гуманитар соҳа олимлари фаолиятини хар томонлама қўллаб-қувватлашимиз лозим.

Ўтмишга берилган баҳо албатта холисона, энг муҳими, турли мафкуравий қарашлардан холи бўлиши зарур.

Афсуски, юртимиз тарихини ўрганишда ўтган даврда археологик тадқиқотлар етарли даражада олиб борилмади.

Шунинг учун Фашир академиясининг Археология ва Санъатшунослик институтлари фаолиятини, олий ўқув юртилари ва музейлардаги археологик изланишларни чет эллик ҳамкорлар билан бирга ташкил этиш зарур.

Буюк алолама ва адилбаримиз, азиз-авлидаларимизнинг бебаҳо мероси, энгилмас саркарда ва арбобларимизнинг жасоратини ёшлар онига синдириш, уларда миллий гурур ва ифтихор туғилуларини қулайтиришга алоҳида эътибор қаратишимиз керак.

Шу мақсадида, Ўзбекистон Миллий теле-радиокомпаниясини таркибида "Ўзбекистон тарихи" каналини ташкил этиб, илмий жамоатчилик, ижодкор зиёлиларимиз билан биргаликда унинг дastурларини пухта ишлаб чиқишимиз керак.

Мамлакатимиз музейларида сақланган тарихий экспонатларни туҳта хатловдан ўтказиш, хар бир музейнинг каталогини яратиш лозим.

Вазирлар Маҳкамасига бир ой мuddатда бу борада тегишли чора-тадбирлар ишлаб чиқиш вазифаси юклатилади.

Азиз дустлар! Барчамизга аёниқ, ислохот — бу янгиланиш, ўзгариш дегани. Ислохотлар ижобий натижа бериши учун, аввало, раҳбарларимиз ва одамларимиз ўзгариши керак. Инсон ўзгарса, жамият ўзгаради.

Бу мақсада эришиш учун биринчи навбатда, барча даражадаги раҳбарлар ва халқ депутатлари, барча етказилар ўз фаолиятини танқидий таҳлил, қатъий тартиб-йўриқом ва шахсий жавобгарлик асосида таҳлил этишларини бутун ҳаётини ўзи талаб этмоқда.

Замонавий, оқилона бошқарув тизимини жорий этиш — олдимиизга қўйган вазифаларни бажаришнинг асосий шартидир.

Бу борада қуйдаги долзарб масалаларга эътиборингизни қаратмоқчиман.

Биринчида, парламентнинг муҳим қарорлар қабул қилиш ва қонунлар ижросини назорат этиш фаолиятини қулайтириш лозим.

Ҳозирги кунда Конституцияга мувофиқ, парламент Бош вазирни тасдиқлайди. Лекин вазирларни лавозимга қўйишда қатнашмайди.

Шунинг учун Хукумат аъзолари парламент олдига масъулиятини етарли даражада ҳис эътаётини йўқ. Шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамаси аъзоларини Олий Мажлис томонидан тасдиқлаш амалиётини киритишни тақлиф этаман.

Бўлажақ вазир парламент аъзолари олдига соҳани ривожлантириш бўйича ўз дastурини ҳимоя қилиши ва унга эришиш йўлларини асослаб бериши.

Бир сўз билан айтганда, лавозимга муносиб эканини исботласин.

Айни вақтда жойлардаги маҳаллий кенгашларда ҳам вилоят ва туман идоралари раҳбарларини тасдиқлаш бўйича мана шундай амалиётни жорий этиш керак.

Парламент назоратининг таъсирчан шаклларида бири бўлган Давлат бюджетини қабул қилиш ва унинг ижросини кўриб чиқишга алоҳида аҳамият беришимиз зарур. Бу ишни юкори профессионал даражада йўлга қўйиш учун Олий Мажлис қониди Давлат бюджетни бошқаримини ташкил этиш мақсадида мувофиқ бўлар экан.

Иккинчида, ижро ҳокимияти тизимини оптималлаштириш, мамыурли ислохотларнинг давом эттириш ва давлат бошқарувида замонавий менежмент усулларини кенг қўллаш зарур.

Барча давлатларда Хукумат ислохотлар ижроси учун жавоб берадиган юкори ваколатли орган ҳисобланади.

Ҳозирги кунда Хукумат комплекслари таркибига 160 дан ортиқ идора ва ташкилотлар қиради. Бош вазирнинг соҳа ва тармоқлар бўйича 8 нафар ўринбосари мавжуд.

Лекин Вазирлар Маҳкамаси ва унинг таркибидagi идораларнинг ислохотлар жараёнидаги ўрни бугунги кун талабига жавоб берадими? Бу саволга, афсуски, ижобий жавоб беролмаймиз.

Вазирлар ва компания раҳбарлари арзиманган масала бўйича ҳам Вазирлар Маҳкамасига катнашга ўрганиб қолган. Оқибатда, Хукумат фақат қундалик жорий масалаларни ҳал қиладиган тузилимага айланаб бормоқда.

Иқтисодий ва ижтимоий соҳадаги муаммоларни чуқур таҳлил қилиш ва жойлардаги ҳақиқий аҳолини ўрганиш эса эътибордан четда қолмоқда.

2019 йилда "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили", деб ном берганимиз муносабати билан Ташкилотлар вазирлиги ва унинг чет элданги ваколатхоналари ҳам ўз ишнини қайта кўриб чиқишлари лозим бўлади.

Бундан буюн бизнинг хоржадаги эчи-ларимиз ҳам талаб ўзгаради. Уларнинг фаолиятига биринчи навбатда инвестицияларни жалб қилиш бўйича қандай ишлалёт-

ганига ҳамда ана шу инвестиция миқдорига қараб баҳо берилади.

Шу муносабат билан, Вазирлар Маҳкамасига ўч ой мuddатда юкорида кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш, Хукумат ва унинг таркибига кирувчи вазирлик ҳамда идоралар фаолиятини оптималлаштириш ва тақомиллаштириш, иш самардорлигини ошириш, раҳбар кадрларнинг шахсий жавобгарлиги ва масъулиятини қулайтириш бўйича комплекс чора-тадбирлар дastурини ишлаб чиқиш ва ижросини таъминлаш вазифаси юклатилади.

Президент қабулхоналарининг икки йиллик иш тажрибаси шуни кўрсатдики, биз юкин ўтмишда халқдан, унинг ташвиши ва муаммоларидан анча узоқлашиб қолган эканмиз.

Биз фуқаролар билдирган фикр-мулоҳазани ва тақдирларини инобатга олиб, давлат бошқарув тизимини ислоҳ қилишимиз, илгор давлат менежменти ва "ақил" бошқарув принципларига бошқичма-бошқич ўттишимиз лозим.

Бу ишни билдирадиги, энди давлат муассасалари бевосита фуқаро билан ишлашга ўтади.

Давлат идоралари халққа, жумладан, тадбиркорларга яқин кўмачки бўлиши зарур.

Давлатнинг бошқарув соҳасидаги баъзи функцияларини давлат-хусусий шериклик асосида, жумладан, "аутсорсинг" шаклида хусусий секторга топшириш лозим.

Учинчида, давлат бошқарувида самардорликни ошириш мақсадида давлат хизматига малакали мутахассисларни жалб этишга қаратилган ягона қадрлар сибсатини шакллантириш зарур.

Бутун оддий бир ҳақиқатни тан олишимиз керак. Давлат идораларида малакали ва етук кадрлар етиштирмапти.

Ҳанузгача давлат хизматчиларининг мақоми белгиланмаган, давлат хизматига қабул қилинишни ошқора механизмлари ишлаб чиқилмаган.

Бу борадаги муаммоларини ҳал этиш учун, аввало, давлат хизматчилари фаолиятини холисона баҳолаш бўйича самарали тизим жорий этиш зарур.

Эътиборингизни яна бир муҳим масалага қаратмоқчиман.

Давлат органларида эртга, истиқболда қандай вазифалар долзарб бўлиши, содда қилиб айтганда, беш, ўн, йигирма йилдан кейин қандай муаммолар олдимиизга қўйиладиган бўлишини прогноз қиладиган тизим ҳали шаклланишга йўқ.

Президент Администрацияси тармоқлар фаолиятини самарали бошқаришга стратегик таҳлил, режалаштириш ва прогноз таъминлашга асосланган ўзбек мuddати давлат сибсати Концепциясини ишлаб чиқиш вазифаси юклатилади.

Бунда давлат бошқаруви идораларида стратегик таҳлил ва прогнозлаштириш тузилмаларини ташкил этиш лозим.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузурда алоҳида Эксперт кенгаши ташкил этилиб, унга хоржий мамлакатларнинг нуфузли олимлари ва амалиётчилари жалб қилиниши лозим.

Тўртинчида, маҳаллий ҳокимият органларининг ваколат ва масъулиятини қайта кўриб чиқишимиз, уларнинг мустақиллигини янада оширишимиз лозим.

Худудларни ривожлантиришга онд масалаларини ҳал этишда асаратий ҳокимларда масъулиятни ўз зиммасига олиб, мустақил қарор қабул қилиш ва ташаббуслорди етиштирмапти.

Маълумки, 2018 йилда Тошкент шаҳрида эксперимент тарикасида давлат бошқарувининг янги тартиби жорий этилиб, шаҳар ҳокими ва туман ҳокимларига молия, иқтисодий, инвестиция, қурилиш, уй-жой ва коммунал хизмат соҳалари раҳбарларини таъинлаш ваколати берилади.

Натижада 30 дан ортиқ комиссия ва кенгашлар тузатилиб, уларнинг ваколатлари тегишли худудий органларга берилади. Самарасиз ишлаётган 12 та давлат унитар корхонаси тузатилади.

Давлат бюджетига тушадиган маблағларнинг бир қисмини маҳаллий бюджетлар иштирокида қолдириш тартиби ўрнатилган туфайли Тошкентда солиқ тушуми прогнозга нисбатан 2 триллион сўмга қўйилди.

Давлат бошқаруви соҳасида ижобий натижа бераётган ана шу экспериментни энди бошқа худудларда ҳам жорий этишимиз зарур.

Келгусида ҳокимиятнинг айни вақтда халқ депутатлари Кенгаши раиси сифатида фаолият кўрсатишига доир тартиб бекор қилиниши лозим.

Олий Мажлис палаталари раҳбарларига (Н.Йўлдошев, Н.Исмомов) 2019 йил давомида ушбу масалаларни парламентда атрофича муҳомаа қилиб, амалий чоралар дastурини қабул қилиш тавсия этилади.

Келгуси йили мамлакатимизда Олий Мажлис ва маҳаллий кенгашларга навбатдаги сайлов ўтказилади.

Юртимизнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётинда гоит муҳим аҳамиятга эга бўлган ушбу сиёсий жараёни миллий қонучилигимиз ва халқаро стандартлар асосида юкори савияда ўтказиш учун хар томонлама тайёргарлик ишларини бошлашимиз зарур.

Бешинчида, халқ билан ўзликсиз мулоқот ва инсон манфаатлари учун хизмат қилиш, барча даражадаги раҳбарлар учун нафақат мажбурият, балки ҳаётини таъминлашга айланган шарт.

Аҳоли билан тўғридан-тўғри ва очик мулоқотлар ташкил этиш, jisмоний ва юридик шаклларида Ўзбекистон Республикаси Президентига мурожаат қилиш ҳуқуқини рўйбга чиқариш учун шaroит яратиш янги йилда ҳам фаолиятимизнинг муҳим ва ажралмас қисми бўлиб қолади.

Хурматли сенатор ва депутатлар! Силарга маълумки, юртимизда сўнгги йилларда қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ соҳасини тақомиллаштириш бўйича кенг кўламли ислохотлар амалга оширилмоқда.

Бу ўзгаришлар инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш, одил судловга эришиш, ҳуқуқни муҳофиза қилиш идоралари фаолиятини тақомиллаштиришга қаратилган.

Мен бу масалага Конституция кунига бағишланган алуқуманда атрофича туҳта-таҳлил ўтганим учун бу ҳақда батафсил гапирмоқчи эмасман.

Фақат мажбур соҳада олдимиизда турган асосий устувор вазифаларга эътиборингизни қаратмоқчиман.

Биринчида, суд ҳокимиятининг чинаяк мустақиллигини таъминлаш мақсадида судьяликка номзодларни таъинлаш ва таъинлаш тизимини янада тақомиллаштириш лозим.

Судьялар корпусини шакллантириш тизимини суд ҳокимиятининг мустақиллиги принципини туҳта мослаштириш, бу жараёнда кенг жамоатчилик иштироксини таъминлаш зарур.

Бунинг учун туман, шаҳар ва вилоят суди судьяларини таъинлаш ва таъинлаш вазифасини Судьялар олий кенгаши туҳта ўз зиммасига олиши мақсада мувофиқдир.

Бу борада жамоатчилик фикри ва судьяларнинг улар олдига ҳисобот бериш масаласи ўз ифодасини топиши зарур.

Иккинчида, халқимиз тинчлигини ва ҳафсизлигини таъминлаш, jisмонийлик ва тартиқли раъқат олдини олиш ишларини янги бошқича кўтариш талаб этилади.

Жорий йилда ушбу йўналишда қўпгина ишлар қилинди.

Жумладан, соҳа ходимлари учун муносиб меҳнат ва турмуш шaroитларини яратиш мақсадида профилактика инспекторлари учун 6 ярим мингдан зиёд хизмат уйлари, 1 минг 100 та шахсий уй-жой, 7 мингта шахсий автомобил берилади.

Шу билан бирга, Миллий гвардия ходимлари учун ҳам 1 миллион 800 та уй-жой қурилади.

2018 йилда 3 минг 205 та маҳаллада биронга ҳам жиноят содир этилмагани ҳам шу ишларнинг натижаси, десак, тўғри бўлади. Лекин хотиржамликка берилишга ҳали эрта.

Одамлар тинч яшаш учун бутун мамлакатимизда жиноятдан холи муҳит яратишимиз шарт.

Биз Ички ишлар вазирлиги тизимида ваколат ва функцияларини қуйи бўғинга таъинлаш, уни чинакам халқчил тизимга айлантиришимиз зарур.

Бу борада илмий ёндашув ва илгор ахборот-коммуникация технологияларини қадар жорий этишимиз.

Хар бир жиноят ёки ҳуқуқбузарлиқнинг барвақт олдини олиш ва унга қарши курашиш бўйича хар қайси худуд ўз тажрибасини яратиши керак.

Бу борадаги ишлар самарасини ошириш учун ички ишлар вазирлиги, Миллий гвардия қўмондонли ва Бош прокурор республика худудларида шахсан масъул этиб белгиланади.

Жиноятчиликка қарши курашда, биринчи навбатда, ижобий натижага эришган профилактика инспекторлари ва маҳалла фаолиятини рағбатлантиришни қулайтириш зарур.

Вазифасини сидқидилдан бажарган ходимларга янги тузилган Махсус жағмарма ҳисобидан устима ҳақ тўланади ва уларнинг меҳнатлари қўпичма рағбатлантирилади.

Бугунги кунда номига фаолият кўрсатаётган "Маҳалла посбони" лавозимини туғатиш вақти келди.

Унинг ўрнига профилактика инспекторининг жамоат тартибин сақлаш бўйича ёрдамчиси лавозими жорий этилади.

Бу лавозимга жойларда малакали ҳуқуқшунос, масалата қонун нуктан назардан ёндашадиган филолий кадрлар ишга олинади.

Биз қанчалик қийин бўлмасин, чеқма-чеқма худудларда ҳам "Жиноят ҳақиқати ва адолати" тамойилини албатта жорий этишимиз керак. Яъни, жиноят сўзсиз қош этилиши ва айбдор жоъоланиши шарт.

Бу масалага фақат ҳуқуқ-тартибот органларининг вазифаси, деб қарамасдан, бутун жамиятимиз бирлашиб, қаттиқ кураш олиб бериши зарур.

Учинчида, жиноят қонучилигини янада тақомиллаштириш ва либераллаштириш бўйича ишларни давом эттириш лозим.

Нега деганда, Жиноят ва Жиноят-процессуал кодекслари қарийб 25 йил олдин қабул қилинган. Ўтган даврда жамиятдаги муносабатлар, одамларнинг яшаш тарзи, онги, дунёқараши ўзгаради.

Шу сабабли бу кодекслар бугунги давр талабларига жавоб бермай қолди.

Маълумки, қонучилиқда жазони оғдирлаштириш ёки енгиллаштиришга онд мударра бор.

Лекин улар терговчи ёки судьянинг ихтиёрига, яъни, инсон омилига туҳта боғлиқ бўлиб қолмаслиги керак.

Акс ҳолда биз учун му

МУРОЖААТНОМА: МАМЛАКАТ РИВОЖИДАГИ ИСТИҚБОЛЛИ ВАЗИФАЛАР

(Бошланғич 1-саҳифада)

Давлатимиз раҳбари туризмнинг кўпинча қадимий шаҳарларимиз, тарихий-маданий ёдгорликларимиз доира-сида чекланиб қолаётганини таъкидла-ди. Тиббиёт туризми, зиёрат туризми ва экотуризмни ривожлантириш борасида барча имкониятлар ишга солиниши керак.

Шу борада, Мурожаатномада сайёҳликни ривожлантириш учун барча вазирилик ва идоралар имкониятларини сафарбар этиш зарурлиги кайд этилди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси-га 2019-2025 йилларда туризмни ривожлантириш миллий концепциясини ишлаб чиқиш ва ижросини таъминлаш вазифаси топширилди.

Шерзод ШЕРМАТОВ, Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири:

— Президентимиз эътиборимизни илм-фан соҳасига алоҳида ҳамқўрлик кўрсатилган давлатларда ривожланиши-нинг юқори суръатлари кузатилаётгани-га қаратади. Биз, соҳа ходимлари инсон капиталига эътиборни кучайтиришимиз, ёшларимизнинг салоҳиятини рўйга чиқариш учун барча имкониятларини са-фарбар этишимиз зарур.

Мурожаатномада қиссий таҳлил келти-рилиши билан бирга, мамлакатимиз-да умумий ўрта таълим тизимини бугунги кун талаблари асосида ташкил этиш бўйича вазифалар ҳам кўрсатилди. Шундан келиб чиқиб айтинми мумкин-ки, 2019 йилда мамлакатимизда таълим сифатини баҳолашга доир халқаро ил-лашларни, ёшларнинг ижодкорлик ко-билиятини кўллаб-қуватлаш, хусусий мактаблар ташкил этиш, давлат-хусусий шериклик имкониятларидан фойдала-нишга кенг ўрин берилди.

Ўз навбатида, ёшларнинг таълим олиш имкониятларини кенгайтириш, таълим дастурлари ва ўқитиш усул-ларини халқаро стандартларга яқин-лаштириш ҳам кун тартибидagi асосий вазифамиз бўлиб қолади. Бир сўз билан айтганда, фаолиятимизни "Таълимга киритилган инвестиция — келажакка киритилган сармоядир!" тамойили асосида ташкил этамиз.

Илҳом АБДУЛЛАЕВ, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунийлик палатасининг Иновацион ривожланиш, ахборот сисбати ва ахборот технологиялари масалалари кўмитаси раиси:

— Президент Шавкат Мирзиёев Олий Мажлисга Мурожаатномасида давлат ва жамият қурилишининг турли соҳалари-да самарали натижаларга эришиш учун илгор замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш зарур-лигига ҳам эътибор қаратди. Рақамли иктисодиётнинг миллий стратегиясини ишлаб чиқиш ва 2020-2030 йилларга мўлжалланган "Рақамли Ўзбекистон" ривожланиш дастурини қабул қилишни тақлиф этиди.

Агриппина ШИИ, Ўзбекистон Республикаси мактабгача таълим вазири:

— Президентимиз биз, соҳа мутахас-сислари олдида болаларни мактабгача таълим билан қамраб олиш даражасини уздуксиз ошириш вазифасини қўйди. Бу, аввало, замонавий ижтимоий-ҳаммабоп мактабгача таълим муассасаларини таш-кил этишни давом эттириш, давлат-ху-сусий шериклик имкониятларидан кенг фойдаланиш ҳисобига амалга оширилади.

Мактабгача таълим муассасаларидаги таълим-тарбия жараёнида жаҳон амали-ётида кенг қўлланиладиган замонавий таълим дастурлари ва технологияларини жорий этишга қаратилган ишларни да-вом эттирамиз.

Шуни таъкидлашни истардимки, мактабгача таълим муассасалари учун педагог кадрларни тайёрлаш ва малака-сини ошириш механизмининг тубдан такомиллаштиришга олдинми қўйган долзарб вазифаларни 2019 йилда ҳам из-чиллик билан давом эттирамиз.

Азизбек ИКРОМОВ, Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазири ўринбосари:

— Ўзбекистон Республикаси Прези-денти, Қуролли Кучлар Олий Бош Қў-мондони Шавкат Мирзиёев Мурожаат-номада мамлакатимиз Қуролли Кучлари тизимини олиб боришга ишларга алоҳи-

да тўхталди.

Бу ўринда ташки сисбатиимизнинг мослашувчанлик ва очиклик принципла-рига, қўшни давлатлар билан дўстона ва амалий муносабатларни ривожланти-ришдек устувор тамойилларга таянган ҳолда, мамлакатимиз Мудофаа доктри-насининг сифат жиҳатидан янгилашти-рини алоҳида кайд этиш жоиз.

Шунингдек, Президентимизнинг алоҳида қарорига кўра илк бор хар-бий-маъмурий секторлар фаолияти йўл-га қўйилди. Соҳага ихтисослашган кор-хоналарни бирлаштирадиган Мудофаа саноати давлат кўмитаси ташкил этилди.

Мурожаатномада бу борадаги ишлар-ни янада чуқурлаштириш, жумладан, мудофаа саноати ва ҳарбий таълимни ривожлантириш зарурлиги алоҳида таъ-кидланди. Маънавий-маърифий йўнал-тишдаги ишларни амалий мазмун билан бойитиш кераклиги кайд этилди.

Шуни алоҳида эътироф этаман — Мурожаатномада белгиланган вазифа-ларнинг сифати амалга оширилиши Қуролли Кучлар тизимини модерни-зация қилиш, ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш орқали қўшинларни бошқариш тизимини тако-миллаштиришга хизмат қилади.

Светлана ОРТИҚОВА, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раисининг ўринбосари:

— Мурожаатноманинг бир-икки жиҳатига тўхталиб ўтмоқчиман. Биринчидан, кадрлар сисбати хали шакл-лангани йўқ. Кадрлар салоҳияти талаб даражасида эмас. Етук мутахассислар етиштиряпти. Ушбу масала устида сизу биз ишлашимиз керак. Президентимиз ҳам бу бўйича аниқ вазифаларни қўйди. Бу борадаги муаммоларни хал этиш учун, аввало, давлат хизматчилари фаолиятини холисона баҳолаш бўйича самарали тизим жорий этиш зарур.

Яна бир жиҳат — бизда вазирилик ва идоралар фақат жорий масалалар-ни хал этиш билан банд. Лекин эртага, истиқболда қандай вазифалар долзарб-лаштириш прогност қиладиган тизим йўқ. Бизда шундай таҳлилчилар, экс-пертлар борми? Йўқ, афсуски. Прези-дентимиз ушбу масалани ечиш бўйича аниқ тақлифни берди. Яъни, Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузурда алоҳида Эксперт кенгаши ташкил этиш, унга хорижий мамлакатларнинг нуфузли олимлари ва амалиётчиларини жалб қи-лиш белгиланди. Маҳаллий экспертлар ҳам бу кенгашга қўшилди, албатта.

Есемурат КАНЬЯЗОВ, Ўзбекистон Республикаси адлия вазири ўринбосари:

— Мурожаатномада ижро ҳокимия-ти тизимини ислох қилиш, унинг фа-олиятини оптималлаштириш масала-сида эътибор қаратилди. Ўтган йили Ўзбекистонда Маъмурий ислохотлар концепциясини қабул қилинган эди. Бу ҳам ижро ҳокимияти билан фуқаролар ўрта-сидаги муносабатларни белгилаб бера-диган асосий ҳужжат бўлди. Унда яқин келажакдаги вазифалар белгиланган.

Мурожаатномада қўйилган вазифа-лардан яна бири бир-бирининг фаоли-ятини тақорлайдиган, орқича давлат функцияларини бажарадиган органлар фаолияти ва ўрнини кўриб чиқиш, орқича бўғинларни қисқартириш масаласи бўлди. Вазирлар Маҳкамаси ва унинг таркибидagi идоралар фаолиятини танқидий кўриб чиқиш, ижро ҳокимия-тининг барча даражадаги раҳбарлари ишига холисона баҳо бериш вақти кел-ди, деб таъкидлади Президентимиз.

Яна бир асосий масала давлатнинг иктисодиётдаги ролини қаматириш ҳисобланади. Яъни, бу ерда кўпроқ ху-сусий сектор ривожланишига имконият яратиш лозим. Шунингдек, давлат то-монидан "ақлли" бошқариш тизимини жорий қилиш, давлатнинг айрим функ-цияларини хусусий секторга бериш, давлат-хусусий шериклини ривожланти-риш масалалари эътибор марказида бўлди. Ўйлаيمانки, бу борада барча масъуллар ўзларига аниқ мақсад ва вазифаларни белгилаб олди.

Алишер САЪДУЛЛАЕВ, Ўзбекистон Республикаси Марказий Кенгаши раиси биринчи ўринбосари:

— Президентимизнинг Мурожаат-номасида ёшлар билан ишлаш усту-вор вазифалардан экани таъкидланди. Ёшларнинг бандлигини таъминлаш,

уларнинг тадбиркорлигини қўллаб-қув-ватлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. Бу борада Ўзбекистон ёшлар иттифоқи ҳам ўз олдида аниқ мақсад ва вазифаларни белгилаб олди. 2019 йил-да "Yoshlar — kelajagimiz" жамғармаси томонидан ёш тадбиркорларга ажратила-ётган маблағларни қўпайтириш шу мақсадлардан биридир.

Иброҳим АБДУРАХМОНОВ, Ўзбекистон Республикаси инновацион ривожланиш вазири:

— Мурожаатномасидаги топшириқлар, қўйилган устувор вазифаларни ўтаётган йилдаги ишларнинг мантқий давоми сифатида кўриш мумкин. Келаси йил-га "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили" деб ном берилшида жуда катта маъно бор. Сабаби инвести-цияларсиз ҳеч қачон инновация бўлмайди.

Президентимиз вазириликмизга қатор топшириқлар берди. Энг муҳими барча кучимизни, билимимизни инсон капи-талини ривожлантиришга сарфлашимиз керак. Чунки инсон капиталини кучай-тиришга эътибор берсак, биз жаҳон аре-насида мустақкам ўрин эгаллаймиз. Бу нима дегани? Бу — қуйи бўғинлар, яъни, мактабгача таълим, мактаб, олий таъ-лим, керак бўлса илмий фаолиятимизга янгича қарашлар, янгича ёндашувларни киритишимиз керак.

Содиқ САФОЕВ, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раисининг биринчи ўринбосари:

— Шавкат Мирзиёевнинг Мурожаат-номасини диққат билан тингладик. Ўта-ётган йил мобайнида Ватанимиз равнаки йўлида қилинган ишлар ҳаммамизда юксак гурур уйғотади. Шу билан бирга, Президентимиз таъбири билан айтганда, ҳозир кўкракка уриб мактаниш даври эмас. Биз олдимизда турган ишлар ҳақи-да чуқур ўйлашимиз керак.

Ҳозирги даврда олдимизда турган масалалар юқори малакани, чуқур били-мин, янгича ёндашуш ва дунёқарашни талаб этади. Биринчи навбатда минтақа-мизда, Ўзбекистоннинг теварак-атрофи-да тинчлик, барқарорлик ва халқаро ҳам-корликни ривожлантириш учун муҳим бўлган муҳитини вужудга келтириш ке-рак. Бу, албатта, ташки сисбий ва иктисо-дий алоқалар билан боғлиқ бўлган фаолиятга бевоисита дахлдор. Бу борада айрим жиҳатларга алоҳида эътибор қар-атиш лозим.

Биринчиси, давлатимиз раҳбари БМТ Бош Ассамблеясида сўзга чиқиб, Оролбўйи минтақасида вужудга келган оғир экологик вазиятга бутун халқаро ҳамжамиятнинг эътиборини жалб этиди. Бир йил ўтмасдан БМТ шафелигида кўп томонлама шериклик асосида Оролбўйи минтақаси учун траст фонди ташкил этилди.

Марказий Осиёда дўстлик ва ишонч муҳити яратилди. Ўзбекистон билан минтақанинг бошқа давлатлари ўрта-сидаги савдо-иктисодий алоқалар се-зиларди даражада кенгайди. Хусусан, жорий йилнинг 9 ойи мобайнида қўшни давлатлар билан савдо айланмаси ўртача 50 фоизга ўсди.

Келатган 2019 йил "Фаол инвести-циялар ва ижтимоий ривожланиш йили" деб эълон қилинапти. Бу ниҳоятда муҳим. Давлатимиз раҳбари айтганидек, бугунги кунда инвестициялар иктисо-дийнинг юрагидир. Шу сабабли бутун дунёда инвестицияларни жалб этиш учун аёвсиз рақобат мавжуд. Бу рақо-батда биз муваффақиятга эришишимиз учун нафақат шиору даъватлар, балки янгича ёндашуш, малакани мутахассис-лар, янгича дунёқараш керак.

Мурожаатномада экспортга йўналти-рилган иктисодиётни ривожлантириш масаласига алоҳида эътибор қаратил-ди. Бу кескин ўзгариш. Бизда кўп йил-лар мобайнида асосан импорт ўрнини босиш сисбати олиб бориладди. Лекин қисқа даврда катта ютуқларга эришган Жанубий Корея, Япония, Сингапур каби давлатларнинг муваффақияти айнан экс-портга йўналтирилган иктисодиётни рив-ожлантиргани билан белгиланади.

Суннатилла БЕКЕНОВ, Ўзбекистон Республикаси Ивестиялар бўйича давлат кўмитаси раисининг биринчи ўринбосари:

— Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлисга Мурожаатномасини тингла-ди ва тегишли вазифаларни белгилаб олди. 2019 йилнинг "Фаол инвестици-

ялар ва ижтимоий ривожланиш йили" деб эълон қилиниши биринчи навбатда бизнинг фаолиятимизга дахлдор. Буни чуқур англаган ҳолда масъулият билан ишлашимиз, ўз олдимизга қўйилган ва-зифаларни сидқидилдан бажаришимиз талаб этилади. Узокни кўра биладиган, халқнинг фаровон турмушини ўйлай-диган, барқарор иктисодни ривожланти-ришга эътибор қаратадиган раҳбар доимий равишда инвестиция ҳақида ўй-лайди ва гапирди.

Толибжон МАДУМАРОВ, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Маҳаллий ҳокимият вакиллик органлари фаолиятини қўпайтиришга кўмаклашувчи комиссияси раиси:

— Мурожаатномада давлат бошқару-видиги барча ислохотларга атрофича тўхталиб ўтилди.

Маълумки, 2018 йилда Тошкент шаҳри-да эксперимент тарикасида давлат бошқару-вининг янги тартиби жорий этилди. Шаҳар ва туман ҳокимларига худудда-ги ижро хизмат соҳалари раҳбарларини тайинлаш ваколати берилди. Бу амалиёт авваллари тизимда бўлмаган. Бу билан самарасиз фаолият олиб бораётган кўлаб комиссия ва кенгашлар тугатилиб, улар-нинг ваколатлари тегишли худудий соҳа органига берилди. Ижобий натижа бераёт-ган ушбу амалиётни энди бошқа жойларда ҳам жорий этишимиз зарур. Келгусида хо-кимнинг халқ депутатлари Кенгаши раиси сифатида фаолият кўрсатишига доир тар-тиб энди бекор қилинапти.

Раҳим ҲАКИМОВ, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунийлик палатаси Мудофаа ва хавфсизлик масалалари кўмитаси раиси:

— Президентимизнинг Мурожаатнома-си мамлакатимизни янада юксалтириш, тараққиётини таъминлашга қаратилди.

Сўнгги йилларда мамлакатимиз мудо-фаа тизимини кенг қамровли ўзгари-шлар рўй берди. Миллий армияимизнинг жанговар тайёрлик даражаси ошиб, хавфсизлигимизга раҳна соладиган ҳар қандай таҳдидларга қарши турадиган за-монавий қурол-аслаҳа ва ҳарбий техника билан таъминланди.

Келгусида ҳарбий соҳадаги ислохот-ларни янада такомиллаштириш, армия-имизнинг жанговар шайлигини ошириш ва мудофаа саноатини янада мустақкам-лаш, четгарафлар дахлсизлигини таъмин-лаш ишлари ривожлантирилади. Прези-дентимизнинг Мурожаатномаси бу жараёнда муҳим дастуриламал вазифа-сини бажаради.

Баҳодир ЮСУПОВ, Ўзбекистон Республикаси кишлоқ хўжалиги вазири:

— Давлатимиз раҳбари кишлоқ хўжали-гини бошқариш тизимини ислох қилиш, ер ва сув ресурсларидан оқилона фойдала-ниш борасидаги илгор технологияларни жорий этиш, озик-овқат хавфсизлигини таъминлашга муҳим аҳамият қаратди.

Соҳани давлат томонидан қўллаб-қув-ватлашга алоҳида эътибор қаратилганга-ни бежиз эмас. Бу борада давлат фақат иккита амалий восита, яъни, махсусла-шган кафолатли харид қилиш ва субсидия орқали иштирок этиши кераклигини аниқ тушунириб берди. Хусусан пахта-чиликда кластерлар яратилиши икки йил олдин хатто тасаввуримизда ҳам йўқ эди. Бутун шу истиқболли тизим илк натижа-ларини бера бошлади. Бундан ташқари, сабзавотчилик, боғдорчилик ва чорва-чиликда ҳам кластерларни ривожланти-риш масаласи олдимизда турибди.

Шунингдек, уруғчиликда селекция билан шуғулланадиган институтларнинг моддий-техник базасини яхшилаш ва давлат-хусусий шериклик асосида уруғ-чилик кластерларини ташкил қилиш бўйича аниқ кўрсатмалар берилди.

Алдам ИКРОМОВ, Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси раиси:

— Президентимиз бугун нафақат ўз-бекистонликларга, балки бутун жаҳон ҳамжамиятига мамлакатимизни ривож-лантириш борасида олдимизга қўйилган мақсад ва вазифаларни баён этиди. Жум-ладан, иктисодиётимизда давлат улуши-ни қаматириш бўйича олиб борилаётган ишларни давом эттиришга эътибор қаратди. Давлат қўпайтириш бошқариш маркази фаолиятини тубдан такомил-

лаштириш, уни мустақил агентлик сиф-атида қайта ташкил этиш юзасидан Ва-зирлар Маҳкамасига тегишли вазифалар топширилди.

Шерзод КУДБИЕВ, Ўзбекистон Республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазири:

— Ишсизликни қаматириш, одамлар-нинг даромадини ошириш ва уларга му-носиб турмуш шароитини яратиш бораси-даги бир қатор масалалар Президентимиз Мурожаатномасида ўз аксини топди.

Жумладан, фаол инвестицияларни жалб қилиш минглаб янги иш ўринла-рини ташкил қилишга ёрдам беради. Ижтимоий ривожлантириш масалалари, албатта, аҳоли бандлиги билан чамбар-час боғлиқ бўлиб, даромадлар ва турмуш даражаси ошишига олиб келади. Дав-латимиз раҳбари 2019 йил учун банд-ликка кўмаклашиш бўйича янги давлат дастурини ишлаб чиқиш вазифасини қўйди. Бу борада касбга ўқитиш, уларга хукукий ва бошқа маблағлар бериш тизимини йўлга қўйилди.

Мухаммет ЖУМАГАЛДИЕВ, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Бюджет ва иктисодий ислохотлар масалалари кўмитаси раиси:

— Давлатимиз раҳбари Мурожаат-номада иктисодиётни ривожлантириш бўйича 2019 йилда амалга ошириш лозим бўлган долзарб масалаларни баён этиди. Барча вазирилик ва идоралар олдида аниқ ва мақсадли вазифалар қўйди. Албатта, иктисодиётни ривожлантиришда фаол инвестицияларни жалб қилиш муҳимдир. Шу сабабли инвестицион муҳитини яхши-лаш, маҳаллий ва хорижий инвесторлар-га қулай шароит яратиш зарур.

Президентимиз 2030 йилга қадар ижтимоий-иктисодий ривожланиш концепция-сини ишлаб чиқиб, халқаро экспертлар иштирокида муҳокама қилиш бўйича топшириқ берди. Бу вазифа тармоқ ва худудларни ривожлантириш концепция-ларига ҳам тегишлидир. Ана шу концеп-циялар асосида узок муددатли тармақтеъ-да дастурлари ишлаб чиқилгани бўлди.

Акмал САИДОВ, Ишон ҳукуқларини бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази раҳбари:

— Президент Мурожаатномасида кўта-рилган масалалар, илгари сурилган тақлиф ва ташаббуслар Ўзбекистоннинг эртасини белгилаб берувчи гоялардан иборат.

Юртимизда миллий ғоясин, миллий ўзлигини англамасдан туриб, ватанпар-варликсиз ҳеч қандай ислохотларни амалга ошириш мумкин эмаслигини белги-ланди. Шунинг учун айталаймики, мил-лий ғоя Ўзбекистондаги ислохотларнинг асоси бўлиб хизмат қилади.

Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон теле-радиокомпаниясини ҳузурда "Ўзбекистон тарихи" телеканалини очиб ташаббуси билан чиқди. Зеро, тарихсиз бувоқ келаж-ба бўлмайди. Тарихимизни жуз яқин билишимиз керак.

Шунингдек, давлатимиз раҳбари Ўз-бекистон миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенглик соҳасида ўз аъна-наларига доимо содиқ бўлиб, бу йўлдан ҳеч қачон оғишмасдан илгари боришини кайд этиди.

Зайниддин НИЗОМХУЖАЕВ, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари кўмитаси раиси:

— Давлатимиз раҳбарининг Мурожа-атномасида ижтимоий соҳага алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, соғлиқни сақлаш тизимини олиб борилаётган ис-лохотларнинг давомийлигини таъмин-лаш, муаммоларни хал этишга уру берилди. Айниқса, бутун дунёни ташвишга солаётган онкологик касалликларнинг ривожланиб бораётганини ҳисобга олиб, айни йўналишда фаолият олиб бораётган мутахассисларнинг хорижда малакасини ошириш, шу йўналишда аҳолига хизмат кўрсатаётган тиббиёт муассасаларини замонавий жиҳозлар билан таъминлаш-га эътибор қаратилди.

Шунингдек, хотин-қизларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш масаласидаги ишлар ҳам тақлиф қилинди. Давлатимиз раҳбари хотин-қизлар ва ёшларни давлат томонидан ижтимоий қўллаб-қувват-лашни янада қўпайтириш лозимлигини кайд этиди. Бу борада яқунга етаётган шу йилда қўрилган қатор амалий қи-раларга қарамасдан, 13 мингдан зиёд

аёлнинг ижтимоий аҳоли мураккаб, эътиборга муҳтожлигини айтиш жоиз. Уларнинг бандлиги хали-хануз таъмин-ланмаган. Бу борада ана шундай аёллар-ни иш билан таъминлашга қаратилган махсус дастур ишлаб чиқиш, уни амалга ошириш белгилаб берилди.

Баҳодир ЮСУПАЛИЕВ, Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари:

— Президентимизнинг Мурожаатнома-сида 2019 йилга оид вазифалар белгила-нди. Инвестицияларни фаол жалб этмас, иктисодиётимиз ривожланади. Иктисоди-ёт ривожланса ижтимоий соҳага эътибор кучаяди, маблағ сарфлашда муаммолар бўлмайди. Шу жараёнда энг катта эътибор соғлиқни сақлаш тизимига қаратилди. Генфондимини асраш, халқимиз сало-матлигини мустақкамлаш биз учун ҳаётий муҳим масалалар. Тиббиёт тизимини та-комиллаштириш, соҳага илгор илм-фан ютуқларини жорий этиш, жамиятда соғлом турмуш тарзини қатор топтириш, кадрлар тайёрлаш, малакасини ошириш борасида жиддий ишлашимиз зарур.

Халқимизга хос азалий анъаналардан бири — ногиронлиги бўлган шахслар, боқувчисини йўқотганлар, ёлғиз кексалар, умуман, кўмакка муҳтож катламларни қўллаб-қувватлашдек эзгу амалларимиз яна давом этади. Бу устувор вазифаларимиздан бўлиб қолавермас. Давлатимиз раҳбари айтганидек: "Иктисодий ривож-ланиш ва ижтимоий ҳимоя бир-бирдан ажралмас тушунарлар бўлиб, уларни айри ҳолда тасаввур қилиб бўлмайди."

Иномжон МАЖИДОВ, Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазири:

— Хар доим хар бир мамлакат учун етук кадрлар тайёрлаш муҳим вазифа-лардан бири сифатида қаралган. Шу боис, олий таълим тизимини тақлиф олиш учун тенг имконият яратиш, пе-дагог кадрларга эътибор бериш, мута-хассислар тайёрлашни қўпайтиришимиз муҳим. Бундан давлатимиз раҳбари алоҳи-да таъкидланди.

Ўзбекистонда битирувчиларни олий таълим билан қамраб олиш даражаси ў-тган даврда 9-10 фоиз эди. Сўнгги икки йилда қўрилган чора-тадбирлар туфайли бу кўрсаткич 15 фоиздан ошди. Лекин дунёдаги ривожланган давлатлар таъри-бага қарайдиган бўлсак, бу кўрсаткич уларда 60-70 фоизни ташкил этади. Шу-нинг учун 2019 йилда мамлакатимизда бу рақамни 20 фоизга етказиш, келгуси йилларда бу борадаги ишларни янада из-чил ошириш муҳим вазифадир.

Олий таълим муассасаларига, реал имкониятлардан келиб чиққан ҳолда, қабул квоталарини мустақил белгилаш тизимини жорий этилиши, таълим бериш ва илмий фаолиятни амалга оширишда университет ва институтларимизнинг мустақиллигини кенгайтириш лозимли-ги кайд этилди.

Жамшид ХУЖАЕВ, Ўзбекистон Республикаси ташки савдо вазири:

— Мурожаатномада Ўзбекистоннинг экспорт салоҳиятини ошириш, ташки савдо-ни либераллаштириш вазифалари бел-гилаб қилинди. Режаларимиз шундан иборатки, 2019 йилда экспорт салоҳиятини 30 фоизга ошириш, 18 миллиард АҚШ долларига етказишдан иборат. Ў-тган йил давомида бу соҳада жуда кўп муҳим қонуний ҳужжатлар қабул